

Naturskyddsföreningen
Kungälv

Naturskyddsföreningen i Kungälv
c/o Stig Johannesson 076 3464515
Munkegärdegatan 355
442 41 Kungälv

stig.johannesson@outlook.com

Kungälv 2025-05-13

mmd.vanersborg@dom.se

Bemötande av NCC Industry AB ”**NCC**”ansökt om tillstånd för fortsatt och utökad täktverksamhet m.m. vid bolagets befintliga anläggning vid Skälebräcke, Kungälv

Föreningens argument och där bemötande saknas eller ofullständiga, är markerade med kursiv blå text, av: Yttrande Mål nr M 1588-24; NCC Industry AB INKOM: 2025-01-29
MÅLNR: M 1588-24, AKTBIL: 52

5 NATURSKYDDSFÖRENINGEN KUNGÄLV (AKTBILAGA 28)

5.1 Inställning

Naturskyddsföreningen Kungälv (”**Naturskyddsföreningen**”) yrkar att inga ökade utsläpp från verksamheten av föroreningar till luft och vatten ska accepteras.

Naturskyddsföreningen yrkar vidare att de förluster av naturvärden som projektet medför ska kompenseras.

5.2 Utsläpp till luft och påverkan på luftkvalitet

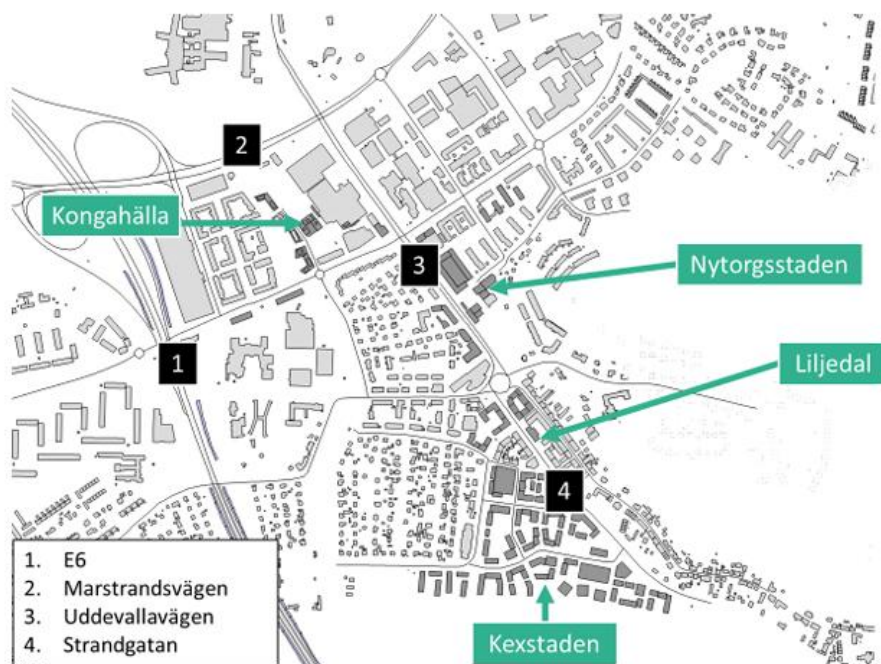
Naturskyddsföreningen hänvisar till rapporten ”Luftkvalitetsmätning Kungälv 2015–2016, rapport 162” och anför att luftkvalitetsmätningar ska göras vid väg 625 – E6.

Luftkvalitetsmätningar ska inte göras vid Strandvägen.

NCC noterar att den rapport som Naturskyddsföreningen hänvisar till avser mätningar av luftkvalitet vid korsningen E6:an och Kongahällagatan i Kungälv. Denna plats är dock inte relevant för att fastställa luftkvaliteten i Kungälvs kommun. Det är kommunen som ansvarar för att kontrollera luftkvaliteten i respektive kommun enligt luftkvalitetsförordningen (2010:477). Den plats som Kungälvs kommun använt för att mäta och bedöma luftkvaliteten i kommunen är Strandgatan. Enligt den senaste rapporten från maj 2023 har inga överskridanden av miljökvalitetsnormerna för luft uppmätts där. Mätningarna visar att halterna legat under eller strax över den nedre utvärderingströskeln i gaturummet vid Strandvägen. Detta är också skälet till att Kungälvs kommun inte upprättat ett åtgärdsprogram eller rapporterat överskridanden till Naturvårdsverket.

Vad gäller ansökt verksamhets påverkan på luftkvalitet har NCC tidigare redogjort att ansökt verksamhet inte bedöms leda till risk för överskridande av miljökvalitetsnormer för luft, se senast i Kompletteringsyttrandet (avsnitt 5.4). NCC vidhåller detta.

Naturskyddsföreningen:

Figur 1. Karta över delområden för Kungälvs kommun där framtida stadsplanering kan påverka luftkvaliteten.

JUNI 2024 KUNGÄLVS KOMMUN LUFTUTREDNING FÖR KUNGÄLVS STADSKÄRNA

<https://www.kungalv.se/contentassets/d09a5fcd1d464576a58889997c22c5f5/luftmiljoutredning-2024-kungalvs-stadskarna.pdf>

För att ta reda på hur stadsutvecklingen i Kungälvs stadskärna ska planeras på bästa möjliga sätt ur ett luftkvalitetsperspektiv, har Kungälvs kommun därför gett COWI uppdraget att spridningsberäkna halterna av luftföroreningarna kvävedioxid och partiklar (PM10) i Kungälvs stadskärna, både för ett nuläge och för år 2050.

- Ca. 90 % av trafiken från bergtåkten kommer att gå via väg 625, Marstrandsvägen (2) och till E6 (1).
- Luftkvalitetsmätningarna som NCC hänvisar till är för Strandgatan (4), är inte relevanta för Kongahälla området.
- Kongahälla området består av ett nytt köpcenter med a. 10 affärer, ca. 1000 nya bostäder och ett nytt resecenter.
Lastbilstransporterna bedöms öka med en lastbil varannan minut från bergtåkten och passerar Kongahällaområdet som har 3 trafikljus inom ca 200 m. Detta kommer att påverka luftkvaliteten för området med sina start/stopp och där köer bildas med övrig trafik. Utöver Bolagets transporter ut till väg 625 tillkommer tunga transporter till och från DAB:s asfaltverk och Thomas Betongs betongfabrik.
- Luftkvalitetsmätning behöver därför mätas i Kongahälla området. Vilket även föreslagits i "Luftkvalitetsmätning Kungälv 2015–2016 utredningen är genomförd av miljöförvaltningen i Göteborgs Stad på uppdrag av Luftvårdsprogrammet i Göteborgsregionen och samhällsbyggnadskontoret i Kungälvs kommun. Halterna av kvävedioxid (NO2) och partiklar (PM10) mättes i korsningen mellan Kungälvleden

(E6) och Kongahällagatan, i ett område där det finns planer på att bygga bland annat ett resecentrum, parkområden, bostäder, samt handel- och serviceverksamheter. Det är dock viktigt att de stundtals höga NO2-halterna uppmärksammas och följs upp, med tanke på de stora förändringar som planeras i området. Kvävedioxidhalten är hög, särskilt i samband med rusningstrafik. För timme riskerar miljö kvalitetsnormen att överskridas.

5.3 Utsläpp av vatten

Naturskyddsföreningen anför att föreslagen rening är otillräcklig. Det bör enligt föreningens mening i stället genomföras åtgärder i Trankärrsbäcken och Grannebyån för att återge respektive vattendrag dess meandrande lopp.

Naturskyddsföreningen framför vidare att det vid skogsavverkning frigörs kvicksilver och att nuvarande halter av kvicksilver inte får öka.

NCC önskar förtydliga att med vidtagande av föreslagna försiktighetsmått kommer ansökt verksamhet inte att innebära ökade utsläppshalter till vatten. Vad gäller kvicksilver ger verksamheten inte upphov till sådant utsläpp och det har bekräftats vid provtagning av vattnet. Vad gäller totala utsläpp av kväve visar genomförda utredningar att tillskottet i sammanhanget är litet och inte riskerar att leda till överskridande av miljö kvalitetsnormer för ytvatten. Det är således inte nödvändigt att förändra reningsmetodiken på det sätt som Naturskyddsföreningen avser.

Fråga om förändring av respektive vattendrags meandrande lopp till gynnande av öring är inte föremål för prövning.

Naturskyddsföreningen:

I den befintliga verksamheten har provtagning genomförts inom ramen för Bolagets egenkontroll. Mellan åren 2016-2023 har årsmedelhalten av N-tot varit 6 mg/l. För suspenderat material har årsmedelhalten under samma period varit 15 mg/l.

Bolaget har angett Suspenderade ämnen 50 mg/l. Länsstyrelsen angett att kravet inte ska överstiga 20 mg/l, bolaget accepterar och ändra kravet.

- *Kravet för utsläpp av totalt kväve anges 10 mg/l. Detta bör minskas då dagens årsmedelvärde varit 6 mg/l. Detta är viktigt då totala volymen föroreningar kommer att ökas p.g.a. ökade sprängningar (10–50 ton, 10–15 gånger/år) och nederbörd, samtidigt som nederbördsarean ökas.*

Vattnet från täktverksamheten, dvs vattenavledning söderut, kan innehålla något förhöjda halter av i första hand suspenderade ämnen (partiklar/susp.) och kväve (N-tot). Kvävet kommer från små rester av odetonerat sprängämne i det uttagna berget medan det suspenderade materialet utgörs av partiklar från berg och jord. Kvävet reduceras genom upptag av växter samt omvandling till kvävgas i både diken och vattendrag. Ansökt verksamhet innebär utsläpp av i första hand suspenderade ämnen och kväve. Dessa ämnen renas effektivt genom fastläggning i sedimentationsdamm.

- *Kommer sedimentationsdammarnas suspenderade ämnen att omhändertas, tex. kväve som till stor del sitter fast i bergmaterialets finandel. Vid skyfall riskerar sedimenterat material att lossna och ge stor ökning av utsläppen till omgivningen.*

Övrigt

Av utredningen framgår att materialbehovet i avsättningsområdet bedöms öka till 600 000 ton per år i genomsnitt till år 2050

- *NCC begär (annons i maj 2025) samtidig att få öka exporten av stenmaterial från Stenungsund med 400 000 ton/år.*

5.4 Kompensation

Naturskyddsföreningen anför att kompensation ska ske för intrång i våtmarker (naturvärdesobjekt 4–5) samt för förlust av skogliga värden.

NCC har i målet förklarat att naturvärdesobjekt 4–5 inte kommer att påverkas av ansökt verksamhet.

Den skogsmark som tas i anspråk för ansökt verksamhet består av två områden klassificerade som naturvärdesklass 4 (Visst naturvärde). Det är den lägsta naturvärdesklassen, och områden av denna kvalitet tas regelbundet i anspråk för t.ex. skogsbruk.

Den typ av naturmiljö som ingår i de två naturvärdesobjekt med klass 4, som försvinner i och med ansökt verksamhet, är skog och träd med i huvudsak medelålder och i huvudsak likåldriga tallar som ingår i benämningen produktionsskog. Sammanfattningsvis bedöms det inte vara en naturmiljö som behöver kompenseras eller som har ett sådant värde att den är av betydelse för biologisk mångfald på regional eller nationell nivå. Det är därför, enligt NCC:s mening, inte motiverat att genomföra kompensation för ianspråktagande av dessa områden.

Naturskyddsföreningen:

Förekomst av en eller flera naturvårdsarter kan indikera att ett område har högt naturvärde eller så kan förekomsten av en naturvårdsart i sig indikera en särskild betydelse för biologisk mångfald.

- *I området noterades sju naturvårdsarter samt 44 fågelarter vid häckfågelinventeringen, varav 9 arter är rödlistade och 2 arter är upptagna i Fågeldirektivets bilaga 1.*
- *Närmast samlade tätbebyggelse "Olseröd" ligger ca 400 m från tälten, om skogsområdet minskas ger detta ökade problem med: vibrationer, ljud, och naturvärdena dräneras för närströvsområdet.*

5.5 Angående synpunkter på MKB

se bilaga 1

Sammanfattning av Naturskyddsföreningens ståndpunkter:

- *Det årliga och totala uttaget av berg som anges i ansökan behöver avsevärt minskas liksom brytområdet, detta för att reducera den negativa påverkan från verksamheten.*
- *Luftkvaliteten MKN överskrider redan och tål inga ökningar för delar av Kungälv*
- *Vattenkvaliteten från tälten äventyrar möjligheten att klara planerade fiskåtgärder för Grannebyån och Trankärrsbäcken.
Ökat utsläpp av kväve ökar på övergödningen (fintrådiga alger). Enligt MKN och ramdirektivet hotas de förbättringar som behövs nu och fram till 2033 (f.n. dispens för MKN).*
- *I ett nytt tillstånd ska fiskevårdande åtgärder i enlighet med Fiskevårdsplan för havsöring (Kungälvs kommun 2020-04-17) ingå som del i beslutet.*
- *Det närmaste skogsområdet behöver ges ett avverkningskydd i synnerhet om tillstånd ges för en utökning av brytområdet som medför att skog avverkas. Därigenom skapas skydd i syfte att inte ytterligare störa närboende, djurliv och friluftsliv med ljud och vibrationer.*

- *Den miljökonsekvensbeskrivning som bifogas ansökan uppvisar så stora brister varför den inte uppfyller kraven i 6 kap miljöbalken och därför inte ska godkännas. (Se bilaga 1, PM Bemötande av NCC Industry AB:s yttrande i Mål nr M 1588-24, Aktilaga 28, avseende Miljökonsekvensbeskrivning 2024-04-04)*

För Naturskyddsföreningen i Kungälv

Stig Johannesson